

וְלֹא־סִתְּאָבָא בֵּיתָהּ. אָבֵל בְּיִשְׂרָאֵל מַה פְּתִיב, אַךְ טוֹב
 לְיִשְׂרָאֵל (פתיב).

וְאִי תִימָא לְכֻלְהוּ, לָאוּ. אֵלָא לְאִינוּן דְּלֹא אִסְתְּאֲבִי
 בְּהַדִּי הָהוּא רַע. דְּכִתִּיב, לְבָרִי לִבֵּב. בְּגִין דְּדָא טוֹב
 וְדָא רַע. טוֹב לְיִשְׂרָאֵל בְּלַחֲוֹדֵיהוּ, וְרַע לְעַמִּין עוֹבְדֵי
 עֲבוֹדַת פּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת. אַךְ טוֹב לְיִשְׂרָאֵל, בְּגִין
 לְאִדְבָקָא בֵּיתָהּ. וּבֵהָאִי אֲתִדְבָקוּ יִשְׂרָאֵל, בְּרִזָּא עֲלָאָה,
 בְּרִזָּא דְמַהִּימְנוּתָא, לְמַהוּי כֻּלָּא חַד.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, זַכָּאִין אַנּוּן, דְּלֹא שִׁבְשֻׁנָּא בְּךָ. וְהָא
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא שְׂדֵרְךָ לְגַבְנָן. אָמַר רַבִּי יוֹסִי,
 בְּגִין דְּטוֹב הוּא לְיִשְׂרָאֵל, יִשְׂרָאֵל אֵית לוֹן חוֹלְקָא
 בְּעֵלְמָא דִּין וּבְעֵלְמָא דְאַתִּי. לְמַחְמֵי עֵינָא בְּעֵינָא חִיזוּ
 יִקְרָא. כְּמַה דְּכִתִּיב, (ישעיה נב) כִּי עֵין בְּעֵין יִרְאוּ בְּשׁוֹב יִי
 צִיּוֹן. בְּרוּךְ יִי לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן: (ע"כ פרשת מקץ)

פרשת ויגש אליו

וַיִּגֶשׁ אֵלָיו יְהוּדָה וְגו', רַבִּי אֶלְעָזָר פֶּתַח, (ישעיה סג) כִּי
 אֲתָה אָבִינוּ כִּי אֲבָרְהֵם לֹא יִדְעֵנוּ וַיִּשְׂרָאֵל לֹא
 יִפְרְנוּ אֲתָה ה' אָבִינוּ גּוֹאֲלֵנוּ מֵעוֹלָם שְׁמֶךָ. הָאִי קָרָא
 אוֹקְמוּהָ, אָבֵל תָּא חֲזִי, כַּד בְּרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 עֲלְמָא, כֹּל יוֹמָא וַיּוֹמָא, עָבִיד עֲבִידְתָּא כְּדָקָא חֲזִי. בְּכֹל
 יוֹמָא וַיּוֹמָא כְּמַה דְּאֶצְטְרִיךְ. כִּיּוֹן דְּאַתָּא יוֹמָא שְׁתִּיתָאָה

וְאַצְטְרִיף לְמַבְרֵי אָדָם, אֶתְת אֹרִייתָא קַמִּיהָ. אָמְרָה (קַמִּי קוּדְשָׁא בְרִיף הוּא). הֵאֵי אָדָם דֵּאֵת (דף רה ע"ב) בְּעֵי לְמַבְרֵי, זְמִין הוּא לְאַרְגָּזָא קַמָּךְ. אֲלִמְלָא לָא תֵאָרִיף רִוְגָזָא, טַב לִיָּה דִלָּא יִתְבְּרִי. אָמַר לָהּ קוּדְשָׁא בְרִיף הוּא, וְכִי לְמַגְנָא אֶתְקַרִּינָא אַרְף אַפִּים.

אָלָא, כִּלָּא בְּאֹרִייתָא אֶתְבְּרִי, וְכִלָּא בְּאֹרִייתָא אֶשְׁתְּכַלֵּל. בְּגִין דְּעַד לָא בְּרָא קוּדְשָׁא בְרִיף הוּא עַלְמָא, אֶתִּיין כָּל אֶתְוּון קַמִּיהָ, וְעָאלוּ כָּל חַד וְחַד לְמַפְרַע.

עָאֵלֵת תִּי"ו. אָמְרָה קַמִּיהָ, רְעוּתָךְ לְמַבְרֵי בִי עַלְמָא, אָמַר לָהּ לָאו, דְּבַךְ זְמִינִין כַּמָּה צְדִיקָא לְמִימַת, דְּכַתִּיב, (יחזקאל ט) וְהַתִּוִּיתָ תִּיו עַל מְצָחוֹת הָאֲנָשִׁים וְגו'. וְתַנִּינִן, דְּכַתִּיב וּמִמְקַדְשֵׁי תַחֲלוּ. אֵל תְּקַרִּי מִמְקַדְשֵׁי, אָלָא מִמְקוּדְשֵׁי. וּבְגִין כֶּךָ עַלְמָא לָא יִתְבְּרִי בְּךָ.

עָאלוּ תֵלֵת אֶתְוּון, שִׁי"ן, קו"ף, רִי"ש, כָּל חַד וְחַד בְּלַחֲדוּי. אָמַר לָהּ קוּדְשָׁא בְרִיף הוּא, לָאו אֶתְוּון כְּדָאי לְמַבְרֵי בְּכוּ עַלְמָא, דִּהָא אֶתְוּון אֶתְוּון דֵּאֶתְקַרִּי בְּכוּ שְׁקַר, וְשְׁקַר לָאו אִיְהוּ כְּדָאי לְמִיקָם קַמָּאי, וְהָא אוּקְמוּהָ.

וְעָלוּ פ"א צד"י, וְכֵן כְּלָהוּ, עַד דְּמָטוּ אֶתְוּון לָאֵת כ"ף. כִּיּוֹן דְּנַחַת כ"ף מַעַל כְּתָרָא, אֹדְעוּזְעוּ עַלְאֵי

וּתְתַאֲי כּוֹ, עַד דְּאִתְקַיִים פְּלֵא בְּאֵת בֵּי"ת, דְּאִיהוּ סִימָן
בְּרָכָה, וּבִיה אֲשֶׁתְּכֻלֵּל עַלְמָא וְאַתְבְּרִי.

וְאִי תִימָא, דְּאֵל"ף אִיהוּ רִישָׁא דְּכָל (אֵינֶן) אֲתוּוֹן, (לֵאמֹר)
יְאוּת אִיהוּ. אֶלָּא בְּגִין דְּאִתְקַרֵּי בִיה אַרְוֹר (וּבְגִין דְּאִתְקַרֵּי
בִיה אַרְוֹר). וּבְגִין דָּא לֹא אֲתְבְּרִי בִיה עַלְמָא, אֶף עַל גַּב
דְּאֵל"ף אִיהוּ אֵת דְּרִזָּא עֲלָאָה. בְּגִין דְּלֵא לְמִיָּהֵב דְּיוֹכְתָא
לְסִטְרָא אַחְרָא דְּאִקְרִי אַרְוֹר, לֹא אֲתְבְּרִי בִיה עַלְמָא.
וְאֲשֶׁתְּכֻלֵּל בְּבִי"ת עַלְמָא, וּבִיה אֲתְבְּרִי.

תָּא חֲזִי, כִּי אַתָּה אֲבִינוּ, בְּגִין דְּהֵאֵי עַלְמָא, בְּהֵאֵי דְּרָגָא
אֲשֶׁתְּכֻלֵּל וְאַתְבְּרִי. וּבַר נִשְׁ בִּיה אֲתְבְּרִי, וְנִפְק
לְעַלְמָא. כִּי אֲבִרְהֵם לֹא יִדְעֵנוּ, דְּהֵא אֶף עַל גַּב דְּבִיה
קִיּוּמָא דְּעַלְמָא. לֹא אֲשֶׁתְּדֵל עֲלֵן, כְּמָה דְּאֲשֶׁתְּדֵל עַל
יִשְׁמַעְעָל. דְּאֵמֵר, (בְּרֵאשִׁית יז) לוֹ יִשְׁמַעְעָל יַחֲיָה לְפָנֶיךָ.
וְיִשְׂרָאֵל לֹא יִפְרִינֵנוּ, בְּגִין דְּכָל בְּרָכָאן דְּאִצְטְרִיךְ לְבְּרָכָא
לְבָנוּי, שְׂבַק לְהֵאֵי דְּרָגָא לְבְּרָכָא כְּלָהוּ.

אַתָּה ה' אֲבִינוּ, דְּהֵא אַנְתָּ קִיִּימַת עֲלֵן תְּדִיר לְבְּרָכָא,
וְלֹא שְׂגָחָא עֲלֵן, כְּאֲבָא דְּאֲשְׂגַח עַל בְּנִין בְּכָל מַה
דְּאִצְטְרִיךְ לוֹן. גּוֹאֲלָנוּ מֵעוֹלָם שְׂמַךְ, דְּהֵא אַנְתָּ הוּא
גּוֹאֲלֵן, דְּהֵכִי אִתְקַרֵּי הַמְּלֵאךְ הַגּוֹאֲלֵן. וְדָא גּוֹאֲלָנוּ מֵעוֹלָם
שְׂמַךְ, שְׂמַךְ וְדָאֵי. תְּנִינָן, אֵין מִפְּסִיקִין בֵּין גְּאוּלָּה
לְתַפְּלָה, כְּמָה דְּלֵא מִפְּסִיקִין בֵּין תַּפְּלָה שֶׁל יַד לְתַפְּלָה
שֶׁל רֵאשׁ. דְּבַעֵי לְמַחְזִי דְּכֻלָּא חַד, וְהֵא אוּקְמוּהָ.

רַבִּי יִצְחָק וְרַבִּי יְהוּדָה הוּוּ יִתְבִּי לִילִיָּא חַד וְלִעָאן
 בְּאוּרֵייתָא. אָמַר רַבִּי יִצְחָק לְרַבִּי יְהוּדָה, הָא תְּנִינָן
 דְּכַד בְּרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲלֵמָא, עֲבַד עֲלֵמָא תַּתְּאָה
 כְּגוּוּנָא דְעֲלֵמָא עֲלֵאָה. וְכֹלָא דָּא לְקַבֵּל דָּא. (ד"א ציין זזה לְמַדְרֵי
 דָּא לְקַבֵּל דָּא) וְאִיהוּ יְקָרִיָּה לְעִילָא וְתַתָּא.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, הָכִי הוּא וְדָאִי. וּבְרָא אָדָם עַל כֹּלָא,
 הָדָא הוּא דְכַתִּיב, (ישעיה מ) אֲנֹכִי עָשִׂיתִי אֶרֶץ וְאָדָם
 עָלֶיהָ בְּרָאתִי. אֲנֹכִי עָשִׂיתִי אֶרֶץ וְדָאִי. מַאי טַעְמָא
 עָשִׂיתִי אֶרֶץ, בְּגִין דְּאָדָם עָלֶיהָ בְּרָאתִי, דְּאִיהוּ קִיּוּמָא
 דְעֲלֵמָא, לְמַהוּי כֹּלָא בְּשִׁלְיָמוּ חַד.

פְּתַח וְאָמַר, (ישעיה מב) כֹּה אָמַר הָאֵל ה' בּוֹרֵא הַשָּׁמַיִם
 וְנוֹטִיָּהֶם רוֹקַע הָאָרֶץ וְצֹאֲצְאֵיהָ נוֹתֵן נִשְׁמָה לָעָם
 עָלֶיהָ וְרוּחַ לְהוֹלִכֵם בָּהּ. הָאִי קָרָא אוּקְמוּיָהּ, אֲבָל, כֹּה
 אָמַר הָאֵל ה' בּוֹרֵא הַשָּׁמַיִם וְנוֹטִיָּהֶם, דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא לְעִילָא לְעִילָא. דְּאִיהוּ בּוֹרֵא הַשָּׁמַיִם, וְאַתְקִין לִיה
 תְּדִיר בְּכֹל זְמָנָא. רוֹקַע הָאָרֶץ וְצֹאֲצְאֵיהָ, דָּא אֲרַעָא
 קַדִּישָׁא, צְרוּרָא דְחַיִּי. נוֹתֵן נִשְׁמָה לָעָם עָלֶיהָ. (הָאָרֶץ) דָּא
 הִיא דִּיהֶבָה נִשְׁמָה וְגו'.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כֹּלָא אִיהוּ לְעִילָא, דְּהָא מִתְמָן נִפְקָא
 נִשְׁמָתָא דְחַיִּי, לְהָאִי אֶרֶץ. וְהָאִי אֶרֶץ, נִקְטָא
 נִשְׁמָתָא לְמִיָּהֵב לְכֹלָא. בְּגִין דְּהָהוּא נְהָר דְּנִגִיד וְנִפְיָק,

אִיהוּ יְהִיב וְעֵייל נְשַׁמְתִּין לְהַאי אַרְצֵי, וְאִיהוּ נִקְטָא לִוְן
וְיִהְבָּא לְכֻלָּא.

תָּא חֲזִי, כַּד בְּרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לֵיהּ לְאָדָם, אֲכַנְיֵשׁ
עֲפָרִיָּה מֵאַרְבַּע סְטָרִין דְּעֵלְמָא. וְעַבְד גְּרַמְיָה בְּאַתְר
דְּמִקְדָּשָׁא לְתַתָּא, וְאַמְשִׁיךְ עֲלֵיהּ נְשַׁמְתָּא דְּחֵי מִבֵּי
מִקְדָּשָׁא לְעֵילָא.

וְנְשַׁמְתָּא אִיהִי כְּלִילָא בְּתַלְת דְּרָגִין, וְעַל דָּא (דף 17 ע"א)
תַּלְת שְׁמֵהֶן אֵינֻן לְנְשַׁמְתָּא, כְּגֻוּנָא דְּרִזָּא
עֲלָאָה. נְפִ"שׁ, רוּחַ, נְשַׁמָּ"ה. נֶפֶשׁ, הָא אוּקְמוּנָה דְּאִיהִי
תַּתָּאָה מְכֻלָּא. רוּחַ, אִיהוּ קִיּוּמָא דְּשִׁלְטָא עַל נֶפֶשׁ, וְאִיהוּ
דְּרָגָא עֲלָאָה עֲלֵהּ, לְקִיּוּמָא עֲלֵהּ בְּכֻלָּא כְּדָקָא חֲזִי.
נְשַׁמָּה, אִיהִי קִיּוּמָא עֲלָאָה עַל כֻּלָּא, וְשִׁלְטָא עַל כֻּלָּא,
דְּרָגָא קְדִישָׁא עֲלָאָה עַל כֻּלְהוּ.

וְאֵלִין תַּלְת דְּרָגִין, כְּלִילֵן בְּהוּ בְּבִנֵי נְשָׂא, לְאֵינֻן
דְּזֻכָּאן לְפּוּלְחָנָא דְּמֵאַרְיָהוּן. דְּהָא בְּקִדְמִיתָא אִית
בֵּיהּ נֶפֶשׁ, וְאִיהוּ תְּקוּנָא קְדִישָׁא לְאַתְתְּקָנָא בְּהּ בַר נֶשׁ.
כִּיּוֹן דְּאֵתִי בַר נֶשׁ לְאַתְדַּפָּאָה בְּהַאי דְּרָגָא, אֲתַתְּקוּן
לְאַתְעֻטְרָא בְּרוּחַ. דְּאִיהוּ דְּרָגָא קְדִישָׁא דְּשִׁרְיָא עַל נֶפֶשׁ
לְאַתְעֻטְרָא בֵּיהּ בַר נֶשׁ, הֵהוּא דְּזֻכִּי.

כִּיּוֹן דְּאֲסַתְּלֵק בְּהוּ, בְּנֶפֶשׁ וְרוּחַ, וְעַל וְאַתְתְּקוּן
בְּפּוּלְחָנָא דְּמֵאַרְיָה כְּדָקָא יָאוּת. כְּדִין שִׁרְיָא עֲלֵיהּ

נְשָׁמָה. דְּרָגָא עֲלָאָה קַדִּישָׁא, דְּשִׁלְטָא עַל כֻּלָּא. בְּגִין
 לְאַתְעֵטְרָא בְּדִרְגָא עֲלָאָה קַדִּישָׁא. וְכַדִּין אִיהוּ שְׁלִימָא
 דְּכֻלָּא, שְׁלִים בְּכָל סְטְרִין, לְמוֹזְפִי בְּעֵלְמָא דְאַתִּי. וְאִיהוּ
 רְחִימָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כְּמָא דְאַתְ אָמַר, (מְשֻׁלִי ח)
 לְהַנְחִיל אוֹהֲבֵי יֵשׁ. מֵאֵן אֵינּוֹן אוֹהֲבֵי, אֱלִין אֵינּוֹן
 דְּנִשְׁמַתָּא קַדִּישָׁא בְּהוּ.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אִי הָכִי הָא כְּתִיב, (בְּרַאשִׁית ז) כֹּל אֲשֶׁר
 נִשְׁמַת רוּחַ חַיִּים בְּאַפִּיו וְגו'. אָמַר לִיה, הָכִי הוּא
 וְדַאי. דְּהָא לָא אֲשַׁתָּאֵר בְּהוּ.

השלמה מזהה שמטות (סימן ב)

כֹּל אֲשֶׁר נִשְׁמַת רוּחַ חַיִּים בְּאַפִּיו מִכֹּל אֲשֶׁר בְּחֶרֶבָה
 מֵתוּ. שְׁאֵל רַבִּי חֵיִיא לְר' אַבָּא אֲמַרְתּוֹן דְּנִשְׁמַתָּא
 לָא עֵיילָא בְּבַר נָשׁ עַד דְּאַסְתַּכְּלַת בְּפוּלְחָנָא דְקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא וְכַדִּין לִיְהוּי לִיה תְּהִיא נִשְׁמַתָּא. וְאֲמַרִיתּוֹן
 דְּנִשְׁמַתָּא הִיא קַדִּישָׁא מְעֵלְיָא עַל כֻּלָּא אִם כֵּן מֵאִי הוּא
 דְּאָמַר קָרָא כֹּל אֲשֶׁר נִשְׁמַת רוּחַ חַיִּים וְגו', הוּאִיל וְהוּה
 לְהוּ נִשְׁמַתָּא, הָוָה לְהוּ לְאַשְׁתַּזְבָּא. לָא הָוָה בִּידִיה.

אַתּוּ שְׁיִילוּהָ לְר' אֶלְעָזָר בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר לְהוּ כִּף
 הוּא, וְהָא קָרָא מְסִיעֵ לִיה דְּהָכִי אָמַר אָבוּי (אָבָא),
 דְּכִי אַתָּא טוֹפְנָא לָא חֲזָא (חֲזָא) בְּר נָשׁ דִּיעֵבִיד קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא בְּגִינִיה, אֶלָּא נַח. וְזַכּוּתִיה לָא הָוָה אֶלָּא

לֶאֱגָנָא עֲלִיהוֹן וְעַל בְּתִיהוֹן דְּלֹא הוּוּה זְכוּתִיהָ כָּל כַּף
 לֶאֱגָנָא עַל כָּל דְּרָא וְאִינוֹן דִּהוּו זַכָּאִין בְּקַדְמִיתָא כְּגוֹן
 חֲנוּךְ יֶרֶד דִּהוּו לְהוּ נִשְׁמַתָּא קַדִּישָׁא, וְחֲזִיִּיאַן לְמַעְבַּד
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּגִינִיהוֹן בְּחֶרְבָּא מִתּוּ. וְהֵיִינוּ דְאָמַר
 כָּל אֲשֶׁר נִשְׁמַת רוּחַ חַיִּים בְּאִפּוֹ אִינוֹן דְּנִשְׁמַתָּא קַדִּישָׁא
 הוּוּה בְּהוֹן וְלֹא תִימָא דְעַל אִינוֹן דִּהוּו בְּטוֹפְנָא אָמַר, אֶלֹּא
 אֲתָא קְרָא וְאָמַר מְכַל אֲשֶׁר בְּחֶרְבָּה מִתּוּ: (עד כאן מההשמטות)

מְכַל אִינוֹן דִּהוּו בְּהוּ נִשְׁמַתָּא קַדִּישָׁא. כְּגוֹן חֲנוּךְ, יֶרֶד
 וְכִלְהוּ צְדִיקֵיָא, בְּגִין לֶאֱגָנָא עַל אֶרְעָא, דְּלֹא
 יִשְׁתַּצִּי בְּגִינֵיהוּ. הֲדָא הוּא דְכְּתִיב, כָּל אֲשֶׁר נִשְׁמַת רוּחַ
 חַיִּים בְּאִפּוֹ מְכַל אֲשֶׁר בְּחֶרְבָּה מִתּוּ. כְּבַר מִתּוּ וְאִסְתַּלְקוּ
 מֵעֲלָמָא, וְלֹא אֲשַׁתָּאֵר מִנְהוֹן מֵאֵן דִּיגִין עַל עֲלָמָא
 בְּהֵוּא זְמָנָא.

תָּא חֲזִי, כָּלֹא אִינוֹן דְּרַגִּין, אֵלִין עַל אֵלִין. נַפְ"שׁ,
 רוּ"חַ, נְשָׁמָ"ה. דְּרַגָּא עַל דְּרַגָּא. נַפְשׁ בְּקַדְמִיתָא,
 וְאִיהִי דְּרַגָּא תַתָּאָה כְּדַקְאֲמָרֵן. רוּחַ לְבַתָּר, דִּשְׂרִיא עַל
 נַפְשׁ וְקִיִּמָּא עֵלְהָ. נְשָׁמָה, דְּרַגָּא דְּסַלְקָא עַל כָּלֹא,
 וְאִיְקָמוּתָּ.

נַפְשׁ, דָּא נַפְשׁ דְּוֹד, וְאִיהִי דְּקִיִּמָּא לְקַבְּלָא נַפְשׁ
 מִהֵוּא נְהַר דְּנִגִּיד וְנַפְיָק. רוּחַ, דָּא רוּחַ דְּקִיִּמָּא
 עֲלֵיהָ דְּנַפְשָׁא, וְלִית קִיּוּמָא לְנַפְשׁ אֶלֹּא בְּרוּחַ. וְדָא אִיהוּ

רוּחַ דְּשָׂרְיָא בֵּין אִשָּׁא וּמִיָּא, וּמִהֲכָא אַתְּזֵן הָאִי נַפְשָׁא.
 רוּחַ, קִיִּימָא בְּקִיּוּמָא דְּדִרְגָא אוּחְרָא עֲלָאָה דְּאִקְרִי
 נְשָׁמָה, דִּהָא מִתְּמָן נַפְקִי נַפְשֵׁי וְרוּחַ. מִתְּמָן אַתְּזֵן
 רוּחַ. וְכֹד נָטִיל רוּחַ, כְּדִין נָטִיל נַפְשָׁא, וְכֹלָא חֵד.
 וְאַתְקֻרִיבוּ דָּא בְּדָא. נַפְשָׁא אַתְקֻרִיב בְּרוּחַ, וְרוּחַ אַתְקֻרִיב
 בְּנְשָׁמָה, וְכֹלָא חֵד.

תָּא חֲזִי, וַיְגִשׁ אֵלָיו, תְּקֻרֻבְתָּא דְּעֵלְמָא בְּעֵלְמָא,
 לְאַתְאַחְדָּא דָּא בְּדָא לְמַהוּי כֹּלָא חֵד. בְּגִין דִּיהוּדָה
 אִיהוּ מְלָךְ וַיּוֹסֶף מְלָךְ. אַתְקֻרִיבוּ דָּא בְּדָא, וְאַתְאַחֲדִדּוּ דָּא
 בְּדָא.

רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח וְאָמַר, (תהלים מזח) כִּי הִנֵּה הַמְּלָכִים נּוֹעְדוּ,
 דָּא יְהוּדָה וַיּוֹסֶף. בְּגִין דִּתְרוּוּיֵיהּ מְלָכִים,
 וְאַתְקֻרִיבוּ דָּא בְּדָא לְאַתּוּכְחָא תְרוּוּיֵיהּ כְּחֵדָא. בְּגִין
 דִּיהוּדָה אַתְעָרַב בֵּיהּ בְּבִנְיָמִן, וְהוּוּ עָרַב לְגַבִּיָּה דְּאָבוּי
 בֵּיהּ, בְּהָאִי עֵלְמָא וּבְעֵלְמָא דָּאֲתִי. וְעַל דָּא אַתְקֻרִיב
 קַמִּיָּה דִּיּוֹסֶף, לְאַתּוּכְחָא עַמִּיָּה עַל עֶסְקָא דְּבִנְיָמִן, דְּלָא
 לְמַהוּי בְּנֵדוּי. בְּהָאִי עֵלְמָא וּבְעֵלְמָא דָּאֲתִי. כְּמָא דָּאֲתִי
 אָמַר, (בראשית מג) אֲנֹכִי אֶעְרַבְנּוּ מִיָּדִי תִּבְקָשׁנוּ אִם לָא
 הִבִּיאֹתִיו אֵלָיִךְ וְהִצַּגְתִּיו לְפָנֶיךָ וְחָטְאתִי לְאָבִי כֹל
 הַיָּמִים. בְּהָאִי עֵלְמָא וּבְעֵלְמָא דָּאֲתִי.

וְעַל דָּא, כִּי הִנֵּה הַמְּלָכִים נּוֹעְדוּ עָבְרוּ יַחְדָּיו, אַתְרַגְזוּ

כְּחֵדָא, וְאַתְרַגְיִזוּ דָּא בְּדָא בְּגִינִיָּה דְּבִנְיָמָן. מַה פְּתִיב, הִמָּה רָאוּ כֵּן תְּמָהוּ נִבְהִלוּ נִחְפְּזוּ רַעְדָּה אַחְזָתָם שָׁם, לְכָל

אֵינּוֹן דִּהְווּ תַּמָּן. (לְכַלְהוּ שְׂאָר שְׁבִטֵין דִּהְווּ תַּמָּן) •

חֵיל פִּיּוּלְדָּה, בְּגִין דִּהְווּ דִּחְלִין, לְקַטְלָא וּלְאַתְקַטְלָא,

וְכֻלָּא בְּגִינִיָּה דְּבִנְיָמָן. (ד"א צִיין זֶה מַה פְּתִיב כֵּן תְּמָהוּ נִבְהִלוּ נִחְפְּזוּ

וְכֻלָּא בְּגִינִיָּה) דִּהָא יוֹסֵף אֶזְדַּבֵּן בְּגִינִיָּה דִּיהוּדָה, וְאַתְאֲבִיד

מֵאֲבוּי. וְהִשְׁתָּא אַתְעָרַב בֵּיהּ בְּבִנְיָמִין, וְדַחֵיל דִּלָּא

יְתְאֲבִיד. וּבְגִין כֶּךָ וַיִּגַּשׁ אֱלֹהֵינוּ יְהוּדָה.

דְּבַר אַחַר, כִּי הִנֵּה הַמְּלָכִים נוֹעְדוּ, דָּא יְהוּדָה וַיֹּסֵף, (דף

ד' ע"ב) דְּאֶזְדַּמְנוּ לְאַתּוּכְחָא דָּא עִם דָּא, לְאַתּוּכְחָא

תְּרוּוּיָהּ כְּחֵדָא. בְּגִין דִּיהוּדָה הָוָה מְלָךְ, וַיֹּסֵף הָוָה מְלָךְ,

וְתְרוּוּיָהּ אָתוּ כְּחֵדָא לְאַתּוּכְחָא דָּא עִם דָּא. דָּא עַל

בְּנִיָּמָן, וְדָא עַל בְּנִיָּמָן.

כִּי הִנֵּה הַמְּלָכִים, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, רָזָא דְמַהִימְנוּתָא

הַכָּא, דִּהָא כֵּד רַעוּתָא אֲשַׁתְּכַח, וְקִשּׁוּרָא אַתְעֵטַר

כְּחֵדָא, כְּדִין תְּרִין עֲלָמִין מִתְקַשְׁרֵן כְּחֵדָא וְאֶזְדַּמְנוּ כְּחֵדָא.

דָּא לְאַפְתָּחָא אוּצְרָא, וְדָא לְלִקְטָא וּלְמַכְנַשׁ בְּגִיּוּיָה. וְכְדִין

כִּי הִנֵּה הַמְּלָכִים נוֹעְדוּ, תְּרִין עֲלָמִין קִדְיִשִׁין, עֲלָמָא

עֲלָאָה וְעֲלָמָא תַתָּאָה.

עֲבְרוּ יַחְדָּיו, רָזָא דְמִלָּה, דִּכְד מִתְחַבְּרֵן כְּחֵדָא, כְּדִין

עֲבְרוּ יַחְדָּיו. בְּגִין דְּכָל חַיּוּבִין דְּעֲלָמָא לָא

אֶתְעַבְרֵן לְאַתְכַּפֵּיָא, עַד דְּמִתְחַבְרֵן כְּחֻדָּא. כְּדַכְתִּיב, (מיכה
 ז) וְעוֹבֵר עַל פֶּשַׁע. וְעַל דָּא עֲבָרוּ יַחְדָּיו. עֲבָרוּ, אֵינֹון
 חוֹבִין אֶתְכַפְּרוּ. בְּגִין דְּהָא כְּדִין כָּל אַנְפִּין נְהִירִין, וְכָל
 חוֹבִין אֶתְעַבְרוּ.

רַבִּי חֲזִיא אָמַר, רְזָא דָּא בְּתַקוּנָא דְקַרְבְּנָא אִיהוּ. דְּהָא
 כַּד קַרְבְּנָא אֶתְקָרִיב וְכָלֵא מִסְתַּפְקִין, וְכָל חַד וְחַד
 כְּדַקָּא חֲזִי לֵיה, כְּדִין אֶתְקַשֵּׁר כָּלֵא כְּחֻדָּא. וְכָל אַנְפִּין
 נְהִירִין, וְקַשׁוּרָא חַד אֶשְׁתַּפַּח. וְכְדִין הַמְּלָכִים נוֹעְדוּ
 וְאֶזְדַּמְנוּ כְּחֻדָּא, לְכַפְּרָא עַל חוֹבִין, לְאַעְבְּרָא עַלֵּיהוּ.
 וְכְדִין הַמְּלָכִים נוֹעְדוּ, וְאַתְקַשְׁרֵן כְּחֻדָּא. עֲבָרוּ יַחְדָּיו,
 לְאַנְהָרָא כָּל אַנְפִּין, וְלִמְהוּי כָּלֵא רַעוּתָא חֻדָּא.

הַמָּה רָאוּ כֵּן תְּמָהוּ, סִלְקָא דַּעְתָּךְ דְּאֵינֹון מְלָכִים. אָלֵא
 אֵלִין מְאָרִיָּהוּן דְּדִינִין, דְּחֻדְוָה דְּלֵהוּן לְמַעְבַּד הֵהוּא
 דִּינָא דְאַתְתַּפְקְדוּ עַלֵּיהּ. וְכְדִין, כַּד מְלָכִים אֶזְדַּמְנוּ
 תְּרוּוּיָּהוּ בְּרַעוּתָא חֻדָּא, כְּדִין הַמָּה רָאוּ הֵהוּא רַעוּתָא
 דְּתִירִין עַלְמִין. כֵּן תְּמָהוּ נְבַהְלוּ נְחַפְזוּ, בְּגִין דְּכָלְהוּ מְאָרִי
 דְּדִינָא אֶתְכַפֵּיִין וּמִתְעַבְרֵן מַעְלָמָא, וְלֹא יְכִלִי לְשִׁלְטָאָה.
 וְכְדִין מִתְעַבְרִין קִיּוּמִיָּהוּן, מְעַבְרִין שְׁלִטְנָהוּן.

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, וַיְנַשׂ אֱלֹהֵינוּ יְהוּדָה. מֵאֵי טַעְמָא יְהוּדָה,
 בְּגִין דְּהָכִי אֶצְטְרִיךְ, דְּאִיהוּ עָרְב. כְּמָא דְאַתְ אָמַר,
 כִּי עַבְדְּךָ עָרַב אֶת הַנֶּעֱר. וְרְזָא דְמִלָּה, יְהוּדָה וַיּוֹסֶף הָכִי

אֲצַטְרִיכוּ לְאַתְקַרְבָּא כְּחֻדָּא. בְּגִין דְּיוֹסֵף אִיהוּ צַדִּיק,
 יְהוּדָה אִיהוּ מֶלֶךְ. וְעַל דָּא וַיִּגַּשׁ אֵלָיו יְהוּדָה. בְּגִין
 דְּקוֹרְבָּא דְלַהוֹן דְּאַתְקַרְיָבוּ כְּחֻדָּא, גָּרַם פֶּמָּה טְבִין
 לְעֵלְמָא. גָּרַם שְׁלָמָא לְכֻלְהוֹן שְׁבַטֵין. גָּרַם שְׁלָמָא בִּינֵייהוּ.
 גָּרַם לְיַעֲקֹב דְּאַתְקַיִים רוּחָא דִּילֵיהּ. כְּמָא דְאַתְ אָמַר,
 (בראשית מ"ד) וַתְּחִי רוּחַ יַעֲקֹב אַבְיָהֶם. וְעַל דָּא קַרְיָבוּ דְדָא
 עִם דָּא אֲצַטְרִיד, בְּכֻלְהוֹן סְטָרִין לְעֵילָא וְתַתָּא.

רַבִּי אַבָּא פִּתַח וְאָמַר, (תהלים מ"ח) יִפֶּה נוֹף מְשׁוֹשׁ כָּל הָאָרֶץ
 הַר צִיּוֹן יִרְכְּתֵי צְפוֹן קַרְיַת מֶלֶךְ רַב. הַאי קָרָא רְזָא
 דְמַהִימְנוּתָא אִיהוּ. יִפֶּה נוֹף, דָּא אִיהוּ יוֹסֵף הַצַּדִּיק,
 דְכַתִּיב בֵּיהּ, וַיְהִי יוֹסֵף יִפֶּה תֹאֵר וַיִּפֶּה מְרָאָה. מְשׁוֹשׁ כָּל
 הָאָרֶץ, אִיהוּ חֻדּוּה וְחֻדּוּה לְעֵילָא וְתַתָּא. הַר צִיּוֹן יִרְכְּתֵי
 צְפוֹן, בְּגִין דְּבַחוּלְקִיָּה קָאִים מְשַׁכְּנָא דְשִׁילָה, הַר צִיּוֹן
 דָּא יְרוּשָׁלַם. יִרְכְּתֵי צְפוֹן, הָכִי הוּא וְדָאִי לְעֵילָא וְתַתָּא.
 קַרְיַת מֶלֶךְ רַב, אֲתַר אִיהוּ מִתְקַנָּא, לְקַבִּיל מֶלֶךְ רַב,
 דָּא מִלְכָּא עֲלָאָה דְכֻלָּא, קֹדֶשׁ הַקְּדוּשִׁים. דְּהָא
 מִתְמָן אֲתֵיא כָּל גְּהִירוּ וְכָל בְּרַכָּאן וְכָל חֵידוּ דְכֻלָּא. דְּהָא
 מִתְמָן גְּהִרִין כָּל אַנְפִין, וּבִי מִקְדָּשָׁא אֲתַבְּרַכָּא מִתְמָן. וְכַד
 אִיהִי מִתְבְּרַכָּא, מִתְמָן נְפִקֵי בְּרַכָּאן לְכָל עֲלָמָא, דְּהָא כָּל
 עֲלָמָא מִתְמָן אֲתַבְּרַכָּא.

רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי יוֹסֵי אֶעְרְעוּ בְּכֹפֶר חֲנוּן. עַד דְּהוּוּ יִתְבִּי

בִּי אוֹשְׁפִיזִייהוּ, אֲתָא חַד בַּר נָשׁ וְחַד מְטוּלָא דְחַמְרָא
 קָמִיהּ וְעָאֵל בְּבֵיתָא. אֲדַהֲכִי, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה לְרַבִּי יוֹסִי,
 הָא תְּנִינָן, דְּדוּד מְלָכָא הוּהּ מִתְנַמְנַם כְּסוּס, וְשִׁינְתִּיה
 זַעִיר, הֵיךְ הוּהּ קָם בְּפִלְגוֹת לִילִיא. הָאִי שְׁעוּרָא זַעִיר
 אִיהוּ וְלֹא הוּהּ אֲתַעַר אֲפִילוּ בְּתַלְתּוֹת לִילִיא.

אָמַר לִיהּ, בְּשַׁעְתָּא דְּעָאֵל לִילִיא, הוּהּ יְתִיב עִם כָּל
 רַבְרַבֵּי בֵיתִיהּ וְדַאִין דִּינָא, וְעָסִיק בְּמִלֵּי
 דְּאוּרִייתָא. וְלִבְתַּר הוּהּ נָאִים שִׁינְתִּיהּ עַד פְּלַגוֹת לִילִיא,
 וְקָם בְּפִלְגוֹת לִילִיא וְאֲתַעַר, וְאֲשַׁתְּדַל בְּפוּלְחָנָא
 דְּמֵאֲרִיָּה, בְּשִׁירִין וְתוֹשְׁבָחָן.

אֲדַהֲכִי אָמַר (דף רז ע"א) הַהוּא בַר נָשׁ, וְכִי הָאִי מְלָה
 דְּקֵאמְרִיתוּ, הָכִי הוּא. רַזָּא דְּמְלָה הַכָּא, דְּהָא
 דוּד מְלָכָא חֵי וְקָיִים לְעֵלָם וְלְעֵלְמֵי עֲלָמִין. וְדוּד מְלָכָא
 הוּהּ נְטִיר כָּל יוֹמוֹי דְּלֹא יִטְעֵם טַעַם מִיתָה. בְּגִין דְּשִׁינְתָּא
 חַד מְשַׁתִּין בְּמִיתָה אִיהוּ. וְדוּד בְּגִין דְּיֹכְתִּיהּ דְּאִיהוּ חֵי,
 לֹא הוּהּ נָאִים אֶלָּא שִׁתִּין נְשָׁמִי. דְּעַד שְׁתִּין נְשָׁמִי חָסַר
 חַד, אִיהוּ חֵי. מִתְמָן וְלַהֲלָאָה, טַעֲמִים בַּר נָשׁ טַעְמָא
 דְּמוֹתָא, וְשְׁלִיט בֵּיהּ סְטְרָא דְּרוּחַ מְסֻבָּא.

וְדֹא הוּהּ נְטִיר דוּד מְלָכָא, דְּלֹא יִטְעֵם טַעְמָא דְּמוֹתָא,
 וְשְׁלִיט (ס"א דְּלֹא יִשְׁלִיט) בֵּיהּ סְטְרָא דְּרוּחָא אַחְרָא, בְּגִין
 דְּשְׁתִּין נְשָׁמִי חָסַר חַד, אִיהוּ רַזָּא דְּחַיִּים דְּלַעִילָא. עַד

שְׁתֵּינ נְשָׁמִי, דְּאִינוּן שְׁתֵּינ (ד"א ל"ג חסר חד נשמי) נְשָׁמִי עֲלָאִין,
וְאִילִין רְזָא דְלֵהוּן, דְּתִלְיִין בְּהוּן חֵי. וּמְכָאן וּלְתַתָּא, רְזָא
דְּמוּתָא הוּא.

וְעַל דָּא, דְּוּד מְלָכָא הוּהּ מְשַׁעַר שְׁעוּרָא דְלִילְיָא, בְּגִין
דְּיִתְקַיִים בְּחַיִים, דְּלֹא יִשְׁלוּט בֵּיה טַעְמָא דְּמוּתָא.
וְכַד אֲתַפְּלִיג לִילְיָא, הוּהּ דְּוּד מִתְקַיִים בְּאַתְרֵיהּ. בְּגִין
דְּכַד אֲתַעַר פִּלְגוּ לִילְיָא וְכַתְרָא קַדִּישָׁא אֲתַעַר, בְּעָא
דְּלֹא לְאַשְׁכַּחא לִיה לְדוּד מִתְקַשֵּׁר בְּאַתְר אַחְרָא, בְּאַתְר
דְּמוּתָא.

בְּגִין דְּכַד אֲתַפְּלִיג לִילְיָא וְקַדוּשָׁה עֲלָאָה אֲתַעַר, וּבַר
נֶשׁ דְּנָאִים בְּעַרְסִיָּה וְלֹא אֲתַעַר לְאַשְׁגַּחַא בִּיקְרָא
דְּמֵאֲרִיָּה. הָא אִיהוּ אֲתַקְשֵׁר בְּרְזָא דְּמוּתָא וּמִתְדַבֵּק בְּאַתְר
אַחְרָא, וְעַל דָּא דְּוּד מְלָכָא הוּהּ קָאִים לְאַשְׁגַּחַא בִּיקְרָא
דְּמֵאֲרִיָּה תְּדִיר. חֵי לְגַבֵּי חֵי, וְלֹא נָאִים בְּשִׁינְתָּא לְטַעְמָא
טַעְמָא דְּמוּתָא. וּבְגִין כְּךָ, הוּהּ מִתְנַמְנֵם כְּסוּס שְׁתֵּינ
נְשָׁמִי, וְלֹא בְּשְׁלִימוּ.

אֲתוּ רַבֵּי יְהוּדָה וְרַבֵּי יוֹסִי וּנְשָׁקוּתָה, אָמְרוּ לִיה, מַה
שְׁמַךְ. אָמַר לְהוּן, חֲזַקְיָה. אָמְרוּ לִיה, יִתְיַשֵּׁר חִילְךָ
וְיִתְתַקַּף אוֹרֵייתְךָ. יִתְיַבּוּ. אָמַר רַבֵּי יְהוּדָה, הוּאִיל
וְשָׂרִית, אִימָא לָן מִהֵנִי רְזִין עֲלָאִין דְּקָאֲמַרְתָּ.

פְּתַח וְאָמַר, (משלי ג) ה' בַּחֲכָמָה יָסַד אֶרֶץ כּוֹנֵן שָׁמַיִם

בְּתַבּוּנָהּ. תָּא חֲזִי, כַּד בְּרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲלָמָא,
 חָמָא דְּלֹא יָכִיל לְאַתְקִימָא, עַד דְּבָרָא אֹרִייתָא. בְּגִין
 דְּמִנְהָ נִפְקִין כָּל נְמוּסִין עֲלָאִין וְתַתְּאִין, וּבַהּ קִיַּיְמִי עֲלָאִי
 וְתַתְּאִי. הֵדָּא הוּא דְּכֹתִיב, ה' בְּחֻכְמָה יָסַד אֶרֶץ כּוֹנֵן
 שָׁמַיִם בְּתַבּוּנָהּ. דִּהָא בְּחֻכְמָה קִיַּיְמִין כָּל קִיּוּמִין דְּעֲלָמָא,
 וְכֻלְהוּ נִפְקִי מִגְּוִיָּהּ.

דְּבַר אַחַר ה' בְּחֻכְמָה יָסַד אֶרֶץ, עֲלָמָא עֲלָאָה לָא
 אֶתְבְּרִי אֶלָּא מִגּוֹ חֻכְמָה. וְעֲלָמָא תַתְּאָה לָא אֶתְבְּרִי
 אֶלָּא מִגּוֹ חֻכְמָה תַתְּאָה. וְכֻלְהוּ נִפְקִין מִגּוֹ חֻכְמָה עֲלָאָה
 וּמִגּוֹ חֻכְמָה תַתְּאָה. כּוֹנֵן שָׁמַיִם בְּתַבּוּנָהּ. כּוֹנֵן, מֵאִי כּוֹנֵן.
 אֶלָּא, כּוֹנֵן כָּל יוּמָא וְיוּמָא וְלֹא פְּסִיק, וְלֹא אֶתְתַּקֵּן
 בְּזִמְנָא חֲדָא, אֶלָּא בְּכָל יוּמָא וְיוּמָא אֶתְתַּקֵּן לֵיהּ.

וְהֵיִינוּ רְזָא דְּכֹתִיב, (איוב טו) וְשָׁמַיִם לֹא זָכוּ בְּעֵינָיו. וְכִי
 סִלְקָא דְּעֵתָךְ, דְּגִרְיַעוּתָא אִיהוּ מִשְׁמַיִם, אֶלָּא
 חֲשִׁיבוּ מִשְׁמַיִם אִיהוּ, בְּגִין חֲבִיבוּ וְרַעוּ סְגִיָּא, דְּקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא רְעִי בְּהוּ, וְחֲבִיבוּתֵיהּ לְגַבִּיָּהּ. דִּהָא אִף עַל גַּב
 דְּאִיהוּ מִתְקִין לֹון כָּל יוּמָא וְיוּמָא, לֹא דְּמִי בְּעֵינֵי דְּאִינוּן
 מִתְתַּקְּנֵן כְּדָקָא יְאוּת. בְּגִין דְּרַחֲמֵימוּתָא דְּלֵהוּן לְגַבִּיָּהּ,
 וְרַעוּתֵיהּ לְאַנְהָרָא לֹון תְּדִיר בְּלֹא פְּסִיקוּ. דִּהָא עֲלָמָא
 דְּאִתִּי אִפִּיק נְהוּרִין זְהִירִין כָּל יוּמָא וְיוּמָא תְּדִיר בְּלֹא
 פְּסִיקוּ, בְּגִין לְאַנְהָרָא לֹון תְּדִיר. וְעַל דָּא לֹא זָכוּ בְּעֵינָיו.

לֹא זָכוּ בְּלַחֲדוּי לָא פְּתִיב, אֶלֶּא לֹא זָכוּ בְּעִינְיוּ. וּבְגִין
כֶּךָ, כּוֹנֵן שָׁמַיִם בְּתַבּוּנָה.

מֵאֵן שָׁמַיִם. דָּא הוּא רִזָּא דְאֲבָהֵן, וְרִזָּא דְאֲבָהֵן דָּא הוּא
יַעֲקֹב דְאִיהוּ כְּלָלָא דְלֵהוֹן. בְּגִין דִּיעֲקֹב תּוֹשְׁבַחְתָּא
דְאֲבָהֵן אִיהוּ, וְאִיהוּ קַיִימָא לְאַנְהָרָא עַל עֲלָמָא.

וּבְגִין דְאִיהוּ אֶסְתַּלַּק גּוֹ עֲלָמָא דְאֲתִי, נִפְק מִנִּיה עֲנַפָּא
חֲדָא שְׁפִירָא בְּחִיזוּ, וְכָל נְהוּרִין מִינִיה נִפְקִין. וְכָל
שְׁבָעָא וּמִשַׁח רַבּוּ לְאַנְהָרָא לְאַרְעָא, וּמֵאֵן אִיהוּ. דָּא יוֹסֶפֶה
הַצִּדִּיק, דְאִיהוּ יְהִיב שְׁבָעָא לְכָל עֲלָמָא, וְעֲלָמָא מִנִּיה
אַתָּוֵן. וּבְגִין כֶּךָ, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כָּל מַה דְעָבַד
בְּעֲלָמָא, כֹּלֵּא אִיהוּ בְּרִזָּא עֲלָאָה, וְכֹלֵּא כְּדָקָא חֲזִי.

אַדְהֲכִי אַתָּא רַבִּי אֶלְעָזָר, כִּיּוֹן דְחָמָא לֹוֹן אָמַר, וְדָאִי
שְׂכִינְתָּא הֲכָא. בְּמֵאִי עֶסְקִיתוּ. אָמְרוּ לִיה (דף כז ע"ב)

כָּל עוֹבְדָא. אָמַר, וְדָאִי שְׁפִיר קָאֲמַר. אַבְּל אֵינּוֹן
שְׁתִּין נְשָׁמִי, וְדָאִי שְׁתִּין נְשָׁמִי אֵינּוֹן דְחִיִּין, בֵּין לְעִילָא
בֵּין לְתַתָּא. מִכָּאֵן וּלְהֵלְאָה, אֵיכָּא שְׁתִּין נְשָׁמִין אַחֲרָנִין,
דְאֵינּוֹן כְּלָהוּ מִסְטָרָא דְמוֹתָא, וְדִרְגָּא דְמוֹתָא עֲלִיָּיהוּ,
וְאַקְרוּן דְיִרְמִיטָא, וְכֹלְהוּ טַעֲמָא דְמוֹתָא.

וּבְגִין כֶּךָ דְיִד מִלְכָּא הָוָה אִיהוּ מִתְדַבֵּק בְּאֵינּוֹן שְׁתִּין
נְשָׁמִין דְחִיִּין, וּמִתְמָן וּלְהֵלְאָה לָא נָאִים כְּלָל.
הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (תהלים קלב) אִם אַתָּן שְׁנַת לְעִינֵי לְעַפְעַפִּי